

Nr 389

Av herr **Nelander m. fl.**, angående personalutbildningen inom den statliga förvaltningen.

(Lika lydande med motion nr 299 i Första kammaren)

I bilaga 14 till statsverkspropositionen 1967 avseende civildepartementets verksamhetsområde framlägger Kungl. Maj:t vissa förslag beträffande inrättande av en statens personalutbildningsnämnd m. m. i anledning av personalutbildningsberedningens betänkande, Centralt statligt utbildningsorgan (SOU 1966: 57).

Behovet av en samordnad statlig personalutbildning är utan tvekan stort. De flesta remissinstanser har också uttalat sig för en sådan centralt anordnad och samordnande utbildning. Divergerande uppfattningar har emellertid kommit till uttryck i remissyttrandena beträffande grunderna och formerna för en sådan utbildning. Särskilt har de affärsdrivande verken, vilka själva redan bedriver en relativt omfattande inomverksutbildning, ställt sig kritiska till de framlagda förslagen. Statens järnvägar har bl. a. yttrat följande:

En övergripande statlig utbildningsverksamhet kan aldrig helt anpassas till varje verks speciella behov och framför allt inte till de varierande behov, som finns inom ett verk av SJ:s karaktär. . . . Att alla statliga verk och myndigheter skulle ha något slags gemensamt utbildningsbehov, torde basera sig på föreställningen att all statlig verksamhet till vissa delar är likformig och fordrar samma slags kunskaper. Detta är i varje fall för SJ:s del inte riktigt. De yrkesmässiga sambanden med närbesläktade privata branscher — t. ex. transportbranschen och mekanisk industri — är betydligt större.

De av SJ framförda synpunkterna torde vara relevanta för flera verk. Med hänvisning till vad Svenska Arbetsgivareföreningen yttrat om det berikande för båda parter i en blandning av deltagare från staten och näringslivet — synpunkter som stämmer väl överens med de av SJ framförda — förordar vi, att varje verk eller statlig myndighet ges *frihet* att själv bedöma dels det egna utbildningsbehovet, dels valet av kursarrangör eller utbildningsanordnare. Personal från t. ex. SJ bör därför med fördel kunna ta del av SAF:s utbildningsverksamhet och vice versa. Ett sådant system utesluter inte nödvändigheten av ett centralt utbildningsorgan. Ett sådant skulle få konkurrera på lika villkor med övriga utbildningsorgan, varigenom en effektivisering av verksamheten framtvingas.

Av vårt tidigare resonemang följer att vi även förordar en annan *kostnads-*

princip för verksamheten än den av departementschefen föreslagna. Utbildningsverksamheten bör bestridas genom *avgifter* från de myndigheter som sänder deltagare till kurserna. Det bokföringsmässiga merarbetet för verkens del torde inte bli betungande. Vidare bör det statliga utbildningsorganet äga *självständigt ekonomiskt ansvar* att med de inkomster som erhålles från utbildningsverksamheten bestrida sina utgifter. Verksamheten kan då successivt byggas upp med hänsyn till statsförvaltningens reella behov av utbildning, varvid varje verk har att göra bedömningar utifrån sina egna förutsättningar. Ett sådant ekonomiskt ansvar verkar också självreglerande på utbildningsorganets organisation och personalbehov. Respektive verk skall alltså självt bära de reella personalutbildningskostnaderna. Dessa kostnader bör inte bestridas genom anslag till utbildningsorganet, varigenom den kostnadsansvarighetsprincip som i övrigt håller på att bli normerande inom statsförvaltningen inte skulle vara tillämplig i detta fall.

Departementschefen har inte ansett sig beredd att nu ta ställning till beredningens förslag om *rätt för verken att medge lön utan löneavdrag vid tjänstledighet för studier av synnerlig betydelse från tjänstesynpunkt*. Beredningen föreslog att sådan rätt borde avse icke-statliga kurser under högst en vecka. Flera remissinstanser önskar förlängd tidsgräns eller generella tillstånd för sådan rätt. I likhet med televerket anser vi att det måste vara myndighetens behov och kursens art, men däremot inte kursens förläggning under den ena eller andra huvudmannen, som skall vara avgörande för om deltagande i kurs skall anses ske i tjänsten eller under tjänstledighet. En annan tolkning ter sig från saklig synpunkt orimlig, framhåller televerket. Vi anser att om ett verk eller en myndighet bedömer viss kurs vara värdefull ur tjänstgöringssynpunkt, så bör oavkortade löneförmåner utgå under viss begränsad kurstid. Att begränsa denna rätt till kurser om högst en vecka förefaller oss emellertid inte rimligt. Kungl. Maj:t bör på denna punkt närmare utreda verkens behov samt utfärda generella tillstånd för verken att i varje särskilt fall bedöma i vilken omfattning sådana löneförmåner skall utgå.

Slutligen förordar vi i likhet med TCO, att det centrala utbildningsorganet benämnas statens personalutbildningsinstitut.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen vid sin behandling av statsverkspropositionen bilaga 14, civildepartementet, måtte besluta

1. att frihet skall föreligga för statliga verk och myndigheter att vid personalutbildning välja kursarrangör eller utbildningsanordnare för att möjliggöra konkurrens mellan olika utbildningsorgan;
2. att det föreslagna statliga centrala utbildningsorganet ges självständigt ekonomiskt ansvar samt rätt att avgiftsbelägga verksamheten;

3. att verk och myndigheter, som använder sig av utbildningsorganets tjänster, skall erlägga avgifter härför;
4. att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t efter verkens behov måtte utfärda generella tillstånd för verk och myndigheter att medge tjänsteman rätt till oavkortade löneförmåner under viss angiven tid vid tjänstledighet för studier av synnerlig betydelse från tjänstesynpunkt; samt
5. att det centrala utbildningsorganets namn bör vara statens personalutbildningsinstitut.

Stockholm den 25 januari 1967

Eric Nelander (fp)

Bengt Sjönell (cp)

Gunnar Hylltander (fp)

Bertil Öhvall (fp)
